

Johannes Hermann Zukertort (1842-1888)

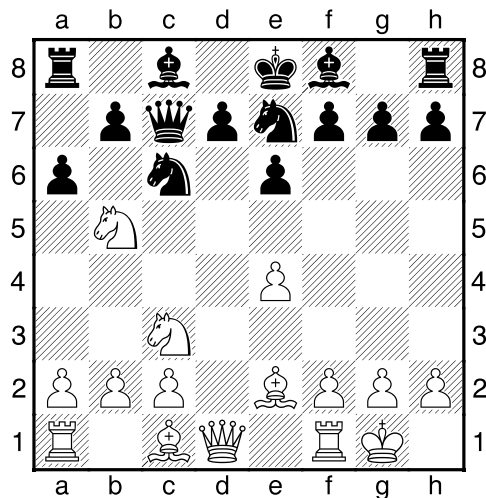
Johannes Herman Zukertort pochádzal z poľského mesta Lublin a bol najtalentovanejším z Anderssenových žiakov. Zo svojim učiteľom zohral okrem veľkého množstva voľných partii aj dva oficiálne zápasy. V roku 1868 podľahol 3:8 (=1), ale v roku 1871 už vyhral 5:2. Bol hráčom agresívneho, útočného štýlu, jeden z najlepších v 70. a 80. rokoch 19. storočia. Spolu s Anderssenom vydávali šachový časopis „Neue Berliner Schachzeitung“. V roku 1872 sa usadil v Londýne, neskôr získal britské občianstvo. Hoci mal medicínske vzdelanie a ovládal 12 svetových jazykov, rozhodol sa pre ťažký život šachového profesionála. Vynikal fenomenálnou pamäťou a kombinačnými schopnosťami, často vystupoval v simultánoch naslepo s veľkým počtom hráčov. V roku 1876 vytvoril rekord, keď hral naraz proti 16 súperom. V tom čase dosiahol

aj svoje najväčšie úspechy v medzinárodných turnajoch: víťazstvo v 1878 v Paríži, 2.miesto v Berlíne 1881, víťazstvo v zápase s Blackburnom 7:2 (=5) a fantastické víťazstvo v Londýne 1883, keď predstihol druhého Steinitzu o celé 3 body. V roku 1886, dva roky po Morphyho smrti, sa uskutočnil v amerických mestách New York, Saint Louis a New Orleans zápas **Steinitz-Zukertort** a bol to **prvý oficiálny zápas o titul majstra sveta**. Hoci výsledok zápasu 10:5, =5 vyznel jednoznačne v prospech Steinitzu, zápas začal lepšie Zukertort, keď viedol už 4:1. Výsledok potvrdil aj víťazstvo myšlienok novej školy, ktoré šíril vekom starší Steinitz. Zukertort sa v zápase nedokázal kombinačne presadiť, jeho útoky boli nepripravené a narážali na prepracovaný systém obrany. Naopak Steinitz vychádzal z hodnotenia pozície, útok nasledoval až po získaní pozíçnej prevahy, vytvorení slabín v tábore súpera. Prehra v tomto zápase Zukertorta hlboko zasiahla a zomrel v Londýne len 2 roky po zápase vo veku 46 rokov na infarkt.

Zukertort,J – De Vere,C

Londýn, 1872

B47 1.e4 c5 Sicílska obrana patri v súčasnosti k najpopulárnejším otvoreniam. **2.Jf3 Jc6 3.Jc3** Hlavný variant začína ťahom 3.d4 partia do neho ďalším ťahom prejde. **3...e6 4.d4 cxd4 5.Jxd4 a6** Vzniklo jedno zo základných postavení tzv. Paulsenovho variantu sicílskej obrany. Nesie meno nemeckého majstra Louisa Paulsena, súčasníka Steinitzu a Zukertorta. **6.Se2 Dc7 7.0-0 Jge???** Nenapadá, ale hrubá chyba. Čierny zrejme chcel vymeniť bieleho jazdca na d4 a potom s tempom zahrať Jc6. Ak chcel čierny využiť túto ideu, mal hrať Jge7 už v 6.tahu. Tento systém s obľubou a úspechom používal veľký znalec Paulsenovho variantu, veľmajster a klavírny virtuóz Mark Tajmanov. V tomto postavení je správne je 7...Jf6, prípadne 7...b5.

8.Jdb5! v Paulsenovom variante treba dávať veľký pozor na oslabené čierne polia d6 a b6. Trest za nepozornosť je okamžitý. **8...axb5** Obeť nemožno odmietnuť. **9.Jxb5 Da5** Ešte horšie je 9...Dd8? **10.Jd6#**; Čierny prehrá aj po 9...Db8 **10.Jd6+ Kd8 11.Jxf7+ Kc7 12.Dd6+ Kb6 13.Se3+ Ka5 14.Da3# 10.Sd2!** Zukertort

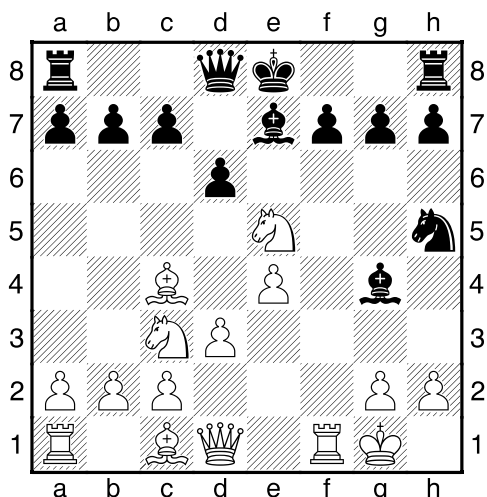
ani vo vyhratom postavení **nezabúda na vývin figúr**. K výhre stačilo aj jednoduché **10.Jd6+ Kd8 11.Jxf7+ Ke8 12.Jxh8** a čiernemu sa nepodarí uloviť jazdca v rohu šachovnice ťahmi **12...g6** a **13...Sg7** kvôli **12.Sd2** s ďalším **Sc3**. **10...Db6** Nepomáha ani **10...Da4 11.b3 11.Se3!** Ďalší ťah s tempom prevádza bieleho strelca na ideálnu diagonálu **a7-g1**. **11...Da5 12.Jd6+** Až teraz prichádza tento ťah, ktorý už dávno visel vo vzduchu. Figúry bieleho sú všetky mobilizované. **12...Kd8 13.Jxf7+ Ke8 [13...Kc7 14.Dd6#]** **14.Jd6+!** Biely už nepotrebuje ani čiernu vežu, forsírovane získava čiernu dámu. **14...Kd8 15.Jc4!** prišlo aj na druhé oslabené čierne pole – b6. **15...Db4 16.a3!** záverečný akord! K výhre stačilo aj prozaické **16.Sb6+ Ke8 17.Jd6+ Dxd6 18.Dxd6** ale čierny získa za stratenú dámu ešte ďalšiu figúru ťahom **18...Jd5!**. **16...Dxc4** Alebo **16...Db5 17.Sb6+ Ke8 18.Jd6# 17.Sxc4** a čierny sa kvôli veľkej materiálnej nevýhode vzdal. **1-0**

Zukertort,J – NN

Leipzig, 1877

C26 1.e4 e5 2.Jc3 Jf6 3.f4 Viedenská hra má svojich priaznivcov dodnes. **3...d6** Čierny prechádza do menej výhodného variantu odmietnutého kráľovského gambitu. Presnejšie je **3...d5!** **4.fxe5 Jxe4 5.Jf3 Sg4** s dobrou hrou čierneho. **4.Jf3 Jc6 5.Sc4** biely smeruje svojimi figúrami na chronicky slabý bod f7. **5...Sg4 6.0-0 Se7 7.d3 Jh5?** Jazdec na okraji šachovnice v otvorených pozíciách stojí väčšinou zle. Ani toto postavenie nie je výnimkou. Správne bolo **7...Jd4!?** s protihrou čierneho v centre šachovnice. **8.fxe5** Biely mohol získať veľkú prevahu aj iným kombinacným obratom **8.Sxf7+! Kxf7 9.Jg5+ Sxg5 10.fxg5+ Jf4 11.Dxg4+-** Zukertortov ťah je však tiež dobrý. **8...Jxe5??** Logické dobranie materiálu privoláva búrku. Čierny sa mal radšej zmieriť so stratou pešiaka po **8...0-**

0 9.h3 Se6±; Materiál stráca 8...dxe5 9.Sxf7+!
Kxf7 10.Jxe5+ Ke8 11.Dxg4 Jxe5 12.Dxh5+
Jg6 13.Se3+--

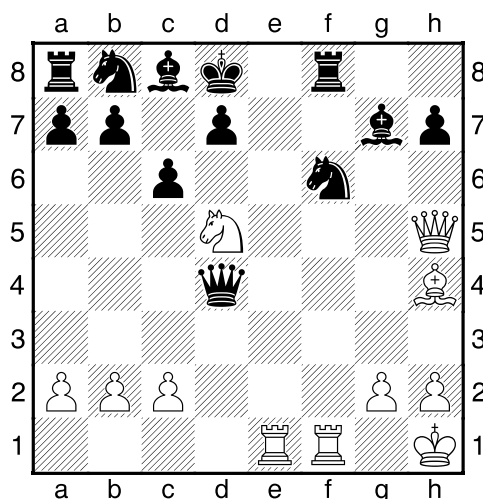

9.Jxe5!!+-- Obeť dámy známa z Légalovho matu, tu je však bieleho kombinácia náročnejšia na prepočet variantov. **9...Sxd1 10.Sxf7+ Kf8 11.Sxh5+ Sf6** Nie je lepšie ani **11...Kg8 12.Sf7+ Kf8 13.Sb3+ Sf6 14.Jf7+--** a biely získa za obetovanú dámu priveľa materiálu. **12.Vxf6+!!** Biely nezvoľňuje tempo útoku. Oveľa slabšie bolo **12.Jxd1 dxe5 13.Je3 Dd4**, kde biely nemá za dámu dosť materiálu. Výhodu bielemu dávalo však aj **12.Jf7 Sxh5 13.Jxd8 Vxd8 14.Jd5+--** **12...gxf6** [Po **12...Dxf6** stratí čierny dámu **13.Jd7+--** v partii však bude koniec ešte krajší. **13.Sh6+** S tempom zapája posledné rezervy. **13...Ke7 14.Jd5+ Ke6 15.Sf7+ Kxe5 16.c3!** a čierny sa vzdal. Proti hrozbe **17.Sf4#** niet žiadnej obrany.

Zukertort v tejto partii predviedol svoje najväčšie prednosti: fantáziu a neobyčajný kombinačný talent. **1-0**

Zukertort,J – Anderssen,A

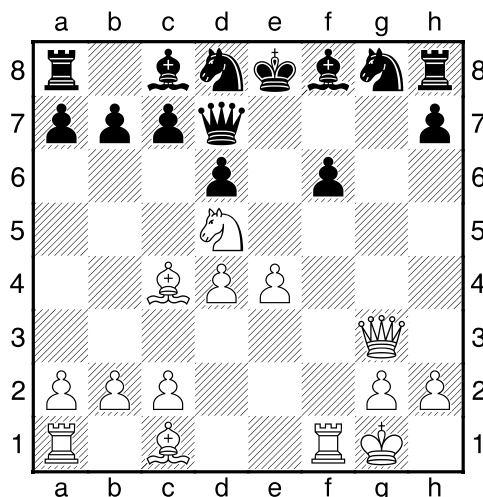
Breslau m, 1865

Biely na ťahu vyhrá.

Zukertort,J – Anderssen,A

Breslau m, 1865

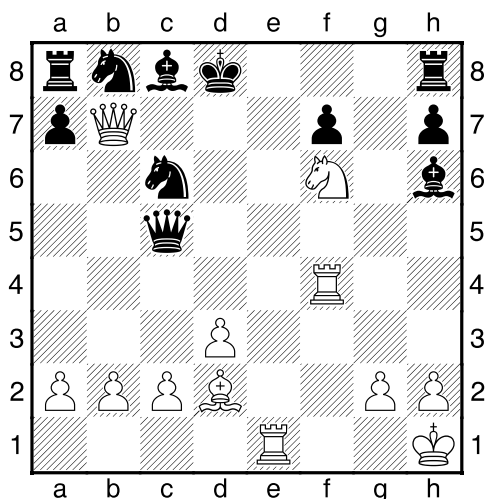

Biely na ťahu vyhrá.

Domáca úloha

Zukertort,J – Anderssen,A

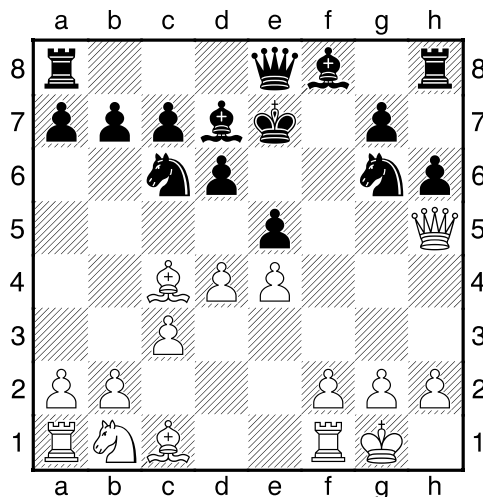
Breslau m, 1865

Biely na ťahu vyhrá.

Zukertort,J – Anderssen,A

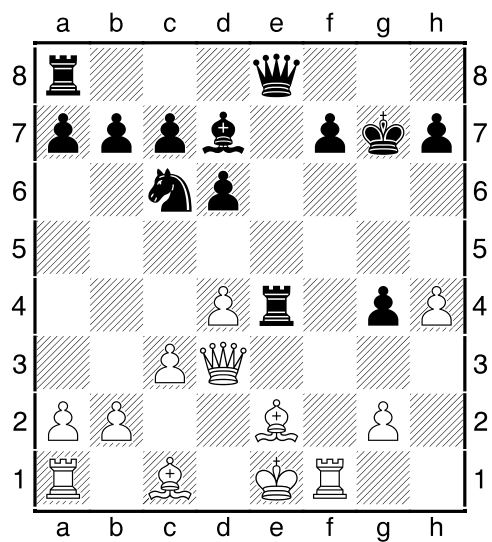
Breslau m, 1865

Biely na ťahu vyhrá.

Anderssen,A – Zukertort,J

Breslau m, 1866

Čierny na ťahu vyhrá.